

КРАЄЗНАВСТВО

сторінка 1-(35) Сторінка підготовлена районною громадською організацією "Спілка краєзнавців"

Гордимися земляком

Ім'я Олександра Антоновича Захаренка добра відоме у педагогічному середовищі не лише в Україні, а й в пострадянському просторі. Уродженець нашого міста О. А. Захаренко був людиною неординарною дівомою, відомим державним і громадським діячем. Так, з 1990 року він — голова Творчого союзу вчителів України, народний депутат Верховної Ради СРСР, заслужений учитель України, академік дійсний член Академії педагогічних наук України, член закордонних парламентських делегацій.

За вагомий особистий внесок у розвиток української педагогічної освіти, багаторічну плідну роботу з навчання і виховання молоді, активну участь у громадському житті його нагороджено орденами Леніна і "Знак пошани", медаллю А. С. Макаренка, присвоєно звання "Відмінник освіти СРСР".

Народився він 2 лютого 1937 року в місті Кам'янці. Батько — Антін Іванович — до виходу на пенсію працював головним бухгалтером Кам'янського машинобудівного заводу. Мати — Варвара Веремієна була завідувачкою дитячим садком радгоспу "Жовтень".

У 1943 році О. А. Захаренко пішов до першого класу Кам'янської середньої школи № 1, яку закінчив у 1953 році. Трудову діяльність розпочав у 1954 році вчителем фізики та математики у вечірніх класах робітничої молоді при Кам'янській середній школі № 1. В цьому ж році вступив до Черкаського педагогічного інституту і закінчив його з відзнакою. Поїхав працювати у Сахнівську середню школу Корсунь-Шевченківського району учителем фізики та математики.

З 1966 по 2001 рік працю-

вав директором Сахнівської середньої школи.

Дружина — Віра Петрівна — була вчителькою математики Сахнівської школи. Діти — Сергій та Владислав закінчили Черкаський педагогічний інститут.

Протягом трудової діяльності обирався делегатом XXI, XXII, XXV партійних з'їздів та депутатом Верховної Ради Радянського Союзу 2-х скликань. Олександр Антонович учасник 2-х з'їздів вчителів СРСР та України. Був депутатом обласної Ради та головою Творчої спілки вчителів. В 1989 році обраний членом-кореспондентом Академії педагогічних наук СРСР. 1974 року йому присвоєно звання Заслуженого вчителя УРСР, а в 1983 — звання Народного вчителя СРСР. З 1993 року — академік Академії педагогічних наук України.

За чотири томне видання "Енциклопедія шкільного роду" про громаду села Сахнівки О. Захаренка визнано найкращим освітянином України, 2001 року — лауреатом відзнаки "Засвіти вогонь". За наказом Міністерства освіти і науки України від 1 лютого 2002 року № 61 школа, з якою доля з'єднала Олександра Антоновича, отримала статус авторської. За досвідом сільського педагога в Сахнівку їздили зі всього світу: з Канади і Німеччини, з Китаю і Японії, знають про Сахнівську школу і в Сполучених Штатах Америки.

Помер О. А. Захаренко у 2002 році. Олександр Антонович знавчав, "...що школа покинула стати тим місцем для особистості учня і вчителя, де буде духовно збагачуватись кожен учасник навчально-виховного процесу, де буде формуватись громадянська зрілість і особиста

відповідальність за свій вклад у національно-культурне відродження України, у розбудову держави.

Вирішучи ш завдання, школа забезпечує різні види діяльності в широкому спектрі позакласної сфери — гуртбові, професійній, спортивній, художньо-естетичній роботі, максимально сприяючи розвитку і самовизначенню особистості дитини.

При вирішенні поставлених завдань успіх можливий лише в атмосфері доброзичливості, довіри, співробітництва, відповідальності на всіх рівнях шкільного педагогічного простору...

Олександр ШАМРАЙ, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри державного управління і соціально-політичних наук Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Присвячується видатним людям нашого краю в галузі науки, культури, освіти, народного господарства та неординарним особистостям, що полишили помітний слід в історії Кам'янського району

9-та районна науково-практична краєзнавча конференція "Ними гордяться наш край"

Мета і завдання конференції виявити цікаві дослідження з історії рідного краю і надати можливість дослідникам оприлюднити напрацьований матеріал перед широкою аудиторією, учням набути певного досвіду у публічних виступах і відстоюванні своєї точки зору. Конференція відбудеться 27 квітня 2012 року о 9.00 в приміщенні музичної школи.

У конференції беруть участь учні старших класів, вчителі загальноосвітніх шкіл, вихователі дошкільних установ, науковці, краєзнавці, працівники заповідника.

На конференції дослідники можуть виступити в сесіях:

1. Особистості в науці, культурі, освіті та спорті.
2. Відомі люди в промисловості та сільському господарстві.
3. Неординарні особистості району у визначних подіях історії.

Матеріал повинні містити нові дослідження, які раніше не були надруковані в книгах, посібниках та збірниках. Подавати дослідження до 1 квітня 2012 року в Кам'янській державній історико-культурній заповідник та відділ освіти.

Тривалість виступу до 7 хвилин. Краєш дослідження будуть надруковані в спеціальному збірнику матеріалів конференції. З питань участі в конференції звертатися в Кам'янський державний історико-культурний заповідник за тел. 6-22-74.

Присуджено премію Марії Шкаліберди...

За вагомий внесок у науку в найрізноманітніших сферах краєзнавства, пов'язаних з історією міста та району, вісім років поспіль місцевим дослідникам вручається премія імені Марії Шкаліберди — відомого краєзнавця, заслуженого працівника культури України, людини високого інтелекту, всебічного освіченого, внесок якої у розвиток краєзнавства нашого краю є неоспорним.

1 грудня минулого року в історичному музеї заповідника відбулося засідання районної конкурсної комісії з присудження краєзнавчої премії ім. Марії Шкаліберди.

Заступник директора державного історико-культурного заповідника за наукової роботи А. О. Бондаренко представила статті і видання, які номінувалися на премію. Члени комісії опрацювали матеріали і таємним голосуванням визначили номінанта премія за 2011 рік присуджена колективу Кам'янського державного історико-культурного заповідника за видання науково-популярного альманаху "Кам'янка" (випуск № 3), буклета, брошури та публікацій, пов'язаних з історією рідного краю. Заохочувальні премії дістали колективу заповідника і правління районної громадської організації "Спілка краєзнавців" за друк тематичних сторінок "Мій рідний край" і "Краєзнавство" в районній газеті "Трудова слава" та члену національної спілки краєзнавців України О. В. Ветрову за книгу "Тамсина Холодного Яру". Комісія відзначила і краєзнавчу роботу, яку проводять вчителі загальноосвітніх шкіл району, популяризуючи свої надбання серед шкільної молоді на уроках та виховних заходах.

Галина ТАРАЦ, директор Кам'янського державного історико-культурного заповідника.

КРАЄЗНАВЧА ВІКТОРИНА

Видатні люди Кам'янщини

1. Хто з наших земляків-науковців вивів нові сорти овочів? (Уродженець якого населеного пункту, вчений ступінь цього науковця).
2. Коли головним лікарем Косарської лікарні став О. М. Мостовцев?
3. Коли у Кам'янці відбулася сільськогосподарська і кустарна виставка? (Назвіть число, місяць і рік).
4. Назвіть прізвище нашого земляка, який написав книги: "Там де протікає Тясмин", "Крізь призму пережитого", "Тобою, земле, жив" та інші.
5. Хто був делегатом Першого з'їзду колгоспників-ударників, що проходив у Москві 15 травня 1933 року, від нашого району і який колгосп він представляв?
6. Який колгосп за своїми прибутками в 1937 році вийшов на 7 місце в Радянському Союзі і був занесений на Всесоюзну дошку пошани в Москві?
7. Назвіть автора та його книгу, присвячену 80-й річниці спиртового комбінату м. Кам'янка.
8. В якому селі і з якого року почав діяти один із перших духових оркестрів?
9. Назвіть авторів та їх книги, присвячені темі голодомору в нашому краї.
10. З якого року в Кам'янці почали діяти радіовузла та поштове відділення?
11. Хто з авторів написав книгу про військовий танк Валентайн-УІІ-А? (Назвіть населений пункт і річку, з дня якої був піднятий танк).
12. В якому мікрорайоні нашого міста знаходилася земська двокласна школа і в якому році вона була побудована?

13. Хто з уродженців нашого краю одержав премію АН УРСР ім. Д. З. Мануїльського?

14. Хто з наших земляків був співавтором підручника "Фізіологія тварин і людини"? Назвіть вчений ступінь цього науковця.

15. Хто з наших земляків, коли і де саме заснував жіночий ансамбль хор-панка?

16. Хто з уродженців нашого району одержав звання "Заслужений працівник сільського господарства"?

17. Назвіть школи, які працювали у м. Кам'янка на період 1900 року.

18. Коли, на якому підприємстві був створений один із перших духових оркестрів? Скільки осіб він налічував?

19. Коли вийшов перший номер газети "Коллективна праця"? Хто був головним редактором газети?

20. Коли в м. Кам'янка відбувся перший Всеукраїнський музичний фестиваль "Золота осінь"?

21. Назвіть повну назву дитячого музичного конкурсу, який щороку проходить в нашому місті, який ювілей відзначатиме цей конкурс? Назвіть його співзасновників.

22. Пейзаж якої місцевості нашого міста зобразив О. С. Пушкін у своїй елегії "Редеть облаков летучая града"?

23. Хто, в якому році і за що був удостоєний звання "Заслужений машинобудівник України"?

24. Хто із уродженців нашого краю має звання "Заслужений механізатор України"?

25. Хто з наших земляків одночасно мав звання заслуженого вчителя УРСР та народного вчителя СРСР?

Відповіді слід надіслати до 1 квітня 2012 року в Кам'янський державний історико-культурний заповідник за адресою: вул. Декабристів, 5.

Переможці вікторини будуть відзначені спеціальними дипломами та цінними подарунками.

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ РІДНОГО КРАЮ 2012

БЕРЕЗЕНЬ:

8 — 30 років (1982) з дня смерті Микити Михайловича Шумила, українського письменника, уродженця с. Михайлівка;

29 — 75 років (1937) з дня смерті Кароля Шимановського, польського композитора, уродженця с. Тимонівка;

120 років з часу написання балету "Лускунчик" П. І. Чайковського.